కాకి గూడు

సూర్యుడు సొమ్మసిల్లినవేళ ;

కాకుల గుంపుల్లా మబ్బులు ఆకాశాన్ని కమ్ముకొస్తున్నాయ్. మామిడిచెట్టు మీద కోయిల సన్నాయినొక్కు నొక్కింది.

వెంటనే వేపచెట్టుమీద కాకులగుంపు ఒకటే రొద చేయసాగింది. టప టప మన్నాయ్ చినుకులు.

రఘు చప్పున ఆ ఇంటి వరండా చేరుకున్నాడు. కిటికీ కమ్మికి గొలుసుతో కట్టివేయబడిన టామీ బౌబౌ అంది.

తలుపులు కిర్రుమన్నాయి. డోర్ కర్టెన్ తొలగింది. టపటపరాలే చినుకుల్ని చూస్తూ జేబురుమాలుతో ముఖంతుడుచుకుంటున్న రఘు వెనక్కి తిరిగాడు

" ఎవరు ?"

ధ్వని వచ్చినవైపు చప్పున తలెత్తి చూశాడు రఘు.

ఆమె అతనివైపు చూసింది .

" ఓ మీరేనా ! జ్ఞాపకం ఉన్నానా ?. అన్నాడతను. ఆమె కళ్ళల్లో క్షణం గోచరించిన ప్రశ్నార్థకం మాయమై మందహాసం ఆమె పెదవుల్ని అలంక రించింది. అతని ప్రశ్నకి జవాబివ్వకుండా కర్టెన్ పూర్తిగా పక్కకినెట్టి " ఇలా వచ్చి కూర్చోండి " అందామె. ఈ ఆదరం చూచి టామీ నోరు మూసుకుంది. రఘు చెప్పులు బయటవిడచి లోపలికి వెళ్ళి సోఫాలో కూర్చున్నాడు.

సన్నగా వినిపిస్తున్న రేడియో నోరు కట్టేసిందామె.

'డ్రమెటిక్‌గా ఇలా వచ్చాను సుమండీ.'

'అంటే ?'

'ఏముందీ ! ఈ ఊరొచ్చి మిమ్మల్ని చూడకుండా వెళ్ళిపోబోతుంటే వరుణుడికి కోపం వచ్చి ఆ చెంపా ఈ చెంపా వాయించేశాడు. గత్యంతరం లేక శరణన్నాను, అంతే.'

ఆమె నవ్వింది.

'గత్యంతరంలేక వచ్చారన్నమాట.'

అతను వెంటనే నాలిక కొరుక్కున్నాడు.

'అబ్బే. అది కాదండీ. మీకు జ్ఞాపకం ఉన్నానో లేనోనని సందేహించాను.'

''అంత కృతఘ్నురాలిని కాదులెండి.''

అబ్బెబ్బె. అదికాదండీ రేఖగారూ. రెండేళ్ళు గడచిపోయాయా ! ఒకటి రెండుసార్లు మాత్రం చూచినవ్యక్తి ఇంతకాలం జ్ఞాపకం ఉండక పోవొచ్చుకదా ?

''మీరు ఇంచుమించు మమ్మల్ని మర్చిపోయారని చాలా తెలివిగా చూచిస్తున్నారులెండి'' అంది రేఖ, అతన్ని మరీ ఇబ్బందిపెడుతూ. రఘు ప్రత్యుత్తరంగా ఓ చిరునవ్వు నవ్వాడు.

''అదికాదండీ. ఆ సంఘటన జరిగిన తరువాత ఒక్కసారేకదూ మనం కలుసుకున్నాం. ఆ తర్వాత కొద్దిరోజులకే నేను పట్నంవిడిచి మా స్వగ్రామం చేరుకున్నాను. పరిస్థితుల వత్తిడివల్ల మళ్ళీ ఇలా రావడం పడనే లేదు. రెండు సంవత్సరాలు గడిచిపోయాయి. మీ వ్యాపకాల్లో మీరు ఉండివుంటారుకదా ! అదీకాక, జ్ఞాపకం పెట్టుకోటానికి నేను చేసిన ఘనకార్య మేముందండీ'' సంజాయిషీ చెప్పుకున్నట్టుగా అన్నాడు రఘు.

''ఇంకా నయం. ఆ రాత్రి మీరు దేవుడిలావచ్చి సహాయపడకపోతే ఆ దుర్మార్గుడు ఏంచేసేవాడో.''

గతాన్ని ఆమె స్మృతిలోకి తెచ్చుకుంది. ఆమె ప్రశంసకి రఘు ముఖం కొంచెం యెర్రబారింది. విషయాన్ని మారుస్తు అత నన్నాడు-'మీ నాన్న గారు ఇంట్లో లేరా ?''

''ఉన్నారండీ. నాన్నగారు ఫోనుదగ్గిర పీఠం వేసేశారు.''

''ఫోను దగ్గిరా ? ఎందుకు ?''

''మీకు తెలియదా ? నాన్నగారు ఎం. పి. కాబోతున్నారండోయ్. ఓట్లు లెక్కపెడ్తున్నార్ట. ఇప్పటిదాకా నాన్నగారిదే మెజార్టీట.''

ఆమె సంబరపడుతూ గబగబా అనేసింది. కాని, రఘు ఆ విషయంపట్ల అంత ఆసక్తి చూపకుండా, ''అలాగా ?'' అనిమాత్రం అన్నాడు.

''అన్నట్టు మీ దేవూరండీ ?'' రేఖ అడిగింది.

''ఈ తాలూకాలోనే కొత్తపాలెం.''

''మీవూరుకూడా మా నాన్నగారి నియోజకవర్గంలో దేకదండీ ! మరి తెలియనట్టు మాట్లాడతారేం ? మమ్మల్ని పూర్తిగా మర్చిపోయినట్లేనన్నమాట.

ఆమె చిన్నబుచ్చుకున్నట్టు రఘు కనిపెట్టాడు. ''అదికాదండీ. రాజకీయాల్లో నాకంత అభిరుచిలేదు. మీ నాన్నగారు అభ్యర్థిగా నిలబడ్డారని నాకు తెలుసు. ఇవాళ ఓట్లు లెక్కపెడ్తారనేవిషయం నాకసలు గుర్తే లేదుసుమండీ.''

''అదేమిటండీ ? ఈ రోజుల్లో ఎవరి నోటవిన్నా ఎలక్షన్లగొడవలేకదా ! ఎం. ఏ. ప్యాసై, అన్నివిషయాలూ తెలుసుకునీ, మీరు దేశంసంగతి ఏమీ పట్టించుకోటం లేదన్నమాట !''

రఘు నవ్వాడు.

''బాగుంది. ఆ అవకాశం నాయకులు మనదాకా రానిస్తారా ?''

''నాయకుల్ని అడి పోసుకుంటారేమండీ'' మీరంతా ఓట్లిస్తే వాళ్లు నాయకులయారా, లేక వాళ్ళంతట వాళ్ళే సింహాసనమెక్కి నేతలమని ప్రకటించుకున్నారా ?''

Viswa Shanthi Reading Room,
Mirzaguda, Hyderabad-17.

''తప్పు మనదే'

''మనదే కాదు మీదీ, మీలాంటి వాళ్ళదే. నాకింకా ఓటు లేదండోయ్''
ఇద్దరూ నవ్వారు.

''వోటింగు హక్కు వచ్చేసరికి మీరూ ఓ అభ్యర్థిని ఐపోతారు చూస్తూ ఉండండి.''

''అప్పుడు మీఓటు నాకేఇస్తానని మాటివ్వండి.''

''మాటవేరు, ఓటు వేరండోయ్''

''అంటే''

''మాట ఇచ్చినంత మాత్రాన ఓటు వస్తుందనుకోటం భ్రమ''

''ఓహో! ఇప్పుడుకూడా మీరు అలాగే చేశారా?''

రఘు చిన్ననవ్వు నవ్వి ఆ ప్రశ్నకి జవాబివ్వకుండా తప్పించుకుంటూ అన్నాడు. ''అధికారమంటే మీకూ మోజు బాగా ఉన్నట్టుంది''

''లేనిదెవరికి చెప్పండి. లేదంటే మనసులోమాట కాదన్నమాటే''

''మీ నాన్నగారు ఎం. పి. అయితే మీకు రాజకీయాల్లో మంచి ట్రెయినింగ్ ఇస్తారులెండి. తప్పక మినిష్టరై పోతారు. ఇంక మాలాంటి వాళ్ళం జ్ఞాపకం ఉండం'' రేఖ ముఖం ఆ పొగడ్తకి వికసించింది.

''చేసిన మేలు మర్చిపోతామా? మిమ్మల్ని పి. ఏ. గా వేసుకుంటాను కదూ''

రఘు లోలోపల నవ్వుకున్నాడు. రేఖ మాటల్లో రాజసం ఉట్టిపడుతూనే ఉంటుంది. తనతో పరిచయం స్వల్పమైనదే. అయినా ఆమె స్వేచ్ఛగా సహజ ధోరణిలో మాట్లాడటం అతనికి నచ్చింది. మొదటిసారికూడా ఆమె అలాగే మాట్లాడింది. తనే చనువు తీసుకోలేక పోయాడు.

''థ్యాంక్స్''

''నో మెన్షన్''

"ఇంక మాట్లాడడానికేం విషయాలున్నాయో రఘు ఆలోచించ సాగాడు.

రేఖ కిటికీ కర్టెన్ తొలగించి బయటికి చూసింది.

"వర్షం ఎప్పుడు తగ్గుతుందా, ఎప్పుడు ఈ న్యూసెన్సు వొదుల్తుందా అని చూస్తున్నట్టున్నారు."

'నాకు వర్షమంటే యిష్టమండీ. తగ్గాలని ఎప్పుడూ అనుకోను.'

రఘు చకితుడైనాడు. ఆ విధంగా ఆమె తన మాటల్ని తిప్పికొడుతుందని అతను వూహించలేదు. అతని అవస్థచూసి రేఖ నవ్వింది. ఇంతలో గాలి విసురికి ఆమె ముఖంమీద వానజల్లు కొట్టింది.

"జల్లుపడ్తోంది. ఏమిటలా కిటికీ దగ్గిరనుంచున్నారు?"

"కారు వస్తుందేమోనని చూస్తున్నాను."

"కారా!"

"అవునండీ. మిమ్మల్ని పంపించటానికి కాదులెండి. మా అన్నయ్య వస్తున్నాడేమోనని చూస్తున్నాను."

"మీ అన్నయ్య ఇక్కడే ఉన్నారా? ఏదో టెక్నాలజీ చదువుతున్నారని చెప్పారు పూర్వం."

"అవునండీ. ఇక్కడ చదువైపోయింది. ఫారిన్ పోతాట్ట. స్కాలర్‌షిప్ కోసం ట్రై చేస్తున్నాడు. ఇన్‌ఫ్లుయెన్స్ వుండాలట. మా నాన్నగారు ఎం. పి. అయితే ఛాన్సు, అయితే ఏమిటిలెండి. అయినట్టే - నైన్టినైన్ పర్సెంట్."

రఘు లేచి నుంచుని కిటికీవైపుగా వెళ్ళాడు. మేఘాలు మరీ విజృంభిస్తున్నాయి.

"ఈ వర్షంలో ఆయన ఎక్కడికి వెళ్ళారు?"

"ఓట్ల కౌంటింగ్ జరుగుతోంది కదండీ. ఇంతలో మర్చిపోయారా?"

"ఓహో! అవును" అన్నాడు రఘు తన మతిమరుపుని నిందించు కుంటున్నటుగా.

"ఇంతకీ అడగటం మర్చిపోయాను, మీ ఓటు మా నాన్నగారి కివ్వలేదు కదూ?"

అకస్మాత్తుగా జ్ఞప్తికివచ్చినట్టుగా రేఖ అడిగింది.

రఘు ఆమె వదనంలోకి విస్మయంగా చూశాడు.

"ఓటింగ్ కంపార్టుమెంట్‌లో వున్నట్టే మాట్టాడుతున్నారే.

"అవునా, కాదా, చెప్పండి."

"ఓటింగ్ సిక్రెసీ కాపాడటం మీ విధి, నా విధి, అందరి విధి."

అడిగిన ప్రశ్నకి జవాబివ్వకుండా రఘు తెలివిగా తప్పించుకోటం కనిపెట్టి రేఖ నవ్వుకుంది.

"అమ్మాయ్, రేఖా!" లోపల్నించి కేక వినిపించింది.

"నాన్నగారు పిలుస్తున్నారు. మీరు వచ్చారని చెబితే సంతోషిస్తారు. ఇప్పుడేవస్తా నుండండి" అంటూ రేఖ వెంటనే లోపలి కెళ్ళింది.

రఘు హాలు నాలుగుమూలలా చూస్తూ కిటికీనుంచి సోఫాదగ్గిరికి నెమ్మదిగా అడుగులు వేశాడు. రేడియోగ్రాం, పియానో, స్టీల్ ఫర్నిచర్, సోఫాసెట్టూ అతని దృష్టిని ఆకర్షించాయ్. జనార్ధనం కలవాడు. అందువల్లే ఎన్నికల్లో డబ్బు వర్షంలా కుమ్మరించాడు. అందరూ గెలుస్తాడనే అంటున్నారు. గెలిచినా, ఓడినా తనకి జరిగేదేమీలేదు. కాని ....

రఘు ఆలోచనలకి అంతరాయం కలిగింది.

"హల్లో మిస్టర్ రఘూ!" త్వర త్వరగా వస్తూ ఎంతో ఆప్యాయంగా జనార్ధనం అతనితో కరస్పర్శ చేశాడు.

పొందూరు ఖద్దరులాల్చీ, ధోవతీ, బట్టతలమీద అక్కడక్కడ నెరిసిన వెంట్రుకలు, పచ్చటి దేహచ్ఛాయ—జనార్దనం నిండైన మనిషి. రఘు ఆయనవైపు ఆదరంగాచూచి నమస్కరించాడు.

"కూర్చోవోయ్, కూర్చో, ఏమిటి విశేషం ?"

'విశేషమేముందినాన్నా, వర్షం కురుస్తుంటే తడిసి పోతాననే భయంతో ఈ గూట్లో చేరారు. అంతే వెనకే వచ్చిన రేఖ నవ్వుతూ రఘువైపు చూసింది.

'అదేమిటోయ్, మాట మాత్రం చెప్పకుండా అలా ఉడాయించేశావు. నీ కోసం ఒకటి రెండు సార్లు కబురుకూడా చేశాను'.

'క్షమించండి. మా నాన్నగారు అకస్మాత్తుగా పోవటంవల్ల ఇంటిపరిస్థితులు చూచుకోటానికి ఇక్కడ ఉద్యోగానికి రాజీనామా ఇచ్చి వెళ్ళిపోవలసి వచ్చింది. మీతో చెప్పి వెళ్ళటానికికూడా వ్యవధి లేకపోయింది. అప్పటినుంచీ ఇటురావటానికే వీలుపడలేదు."

తన పట్ల జనార్దనం చూపిన శ్రద్ధాసక్తులకి కొంత ఆశ్చర్యపడుకూనే క్షమాపణ కోరుకుంటున్నట్టుగా అన్నాడు రఘు.

'అంత తీరుబడి లేకపోవటానికి ఏం వ్యవహారాలున్నాయ్ నీకు ?'

'లేకేమండీ, పొలం—పుట్రా చూసుకోవాలి కదా ! ఇంక కుటుంబవ్యవహారాల సంగతి సరేసరి."

'అలాగా, అమ్మాయ్ ! రఘుకి కాఫీ ఇచ్చావా ? రేఖవైపు చూశాడు జనార్దనం. ఆమె నాలిక కొరుక్కుంది.

'అబ్బే, ఇప్పు డెందుకండీ ?' అన్నాడు రఘు.

'అదేమిటోయ్, అలా మొహమాట పడతావేం ? కాఫీ తెప్పించమ్మాయ్' అన్నాడు జనార్దనం, రేఖ లోపలికి వెళ్ళింది.

'మీకు శ్రమ యిస్తున్నాను.'

'శ్రమా!' జనార్దనం గట్టిగా 'శ్రమేమిటోయ్, ఏం చేస్తే నీ ఋణం తీర్చుకోగలం.'

రఘు కొంచెం బిడియపడ్డాడు.

'నేను చేసిందేముందండీ? సమయానికి నేను లేకపోయినా గొలుసులాగి రైలాపి, రేఖ ఆ దుర్మార్గుడి బారినుండి తప్పించుకునేవారే.'

'అలాంటి విపత్సమయంలో సమయస్ఫూర్తి వుండటం కష్టం గదుటోయ్. అసలే అది బేల. అందులో హఠాత్తుగా ఏదైనా ఉపద్రవం సంభవిస్తే అసలే తట్టుకోలేదు. చదువుకున్నదన్నమాటేగాని, ఏమాత్రం లోకవ్యవహారం తెలీదు. లేకపోతే ఒక్కతే సెకండ్‌క్లాస్ కంపార్ట్‌మెంట్‌లో రాత్రిపూట ప్రయాణం చేస్తుంటే డోర్ లాక్ చెయ్యదుటోయ్. ఎబ్బే ప్చ్. అసలు లాక్ ఉంటుందనే దానికి తెలీదు.''

రేఖ తెలివితేటలమీద అలా రిమార్క్ ప్యాస్‌చేసిన జనార్ధనం వైపు మందస్మిత వదనంతో చూసి రఘు ఆమెకి వత్తాసు పుచ్చుకొన్నాడు.

'ఆహా—సామాన్యంగా ఇలాంటివి జరగవు కదండీ, నిజానికి ఆమె ధైర్యాన్ని ప్రశంసించ వలసిందే. కొంత మంది ఇల్లు వదిలి కాలు అవతలకి పెట్టలేరు. అలాంటిది ధైర్యంగా ఒంటరిగా ప్రయాణంచేస్తూ అలాంటి దుర్ఘటన జరిగినప్పుడు మూర్ఛ పోకుండా తెలివిగా నిర్భయంగా సహాయం కోసం గట్టిగా కేకలు వేయటం అందరూ చెయ్యగలరా? మరొకరి కైతే పై ప్రాణాలు పైనే ఎగిరి పోయేవి.'

'కొంత గుడ్డిలో మెల్లలే. అలా కేకలు వేయబట్టి, సమయానికి నువ్వు పక్క కంపార్ట్‌మెంట్‌లో ఉండి ఆదుకోబట్టి మాపిల్ల మాకు దక్కింది.'

'కాని ఎంత ధైర్యం చేశాడండీ రాస్కెల్. మొదటినుంచీ కన్నువేసే ఉన్నట్టున్నాడు. పక్కన ఉన్న థర్డుక్లాస్ కంపార్టుమెంచ్ నుంచి ఎవరో

నడుస్తుంటం యథాలాపంగా చూశాను. అప్పుడే అనుమానం తట్టింది. డోర్ దగ్గర నిలబడి చూశాను కదండీ. కేకలు సన్నగా వినిపించాయి. సహాయం వస్తుందని వాడు కలలో కూడా అనుకుని వుండడు. అమాంతం గొంతు పట్టుకునేసరికి తల్లడిల్లి పోయాడు వెధవ. వాడిని గార్డుకి వప్పచెప్పే దాకా పాపం రేఖ వణికి పోయింది. దైవం మనపట్ల ఉన్నాడు లెండి, ఇంతకీ'. కాఫీ ట్రేతో వస్తున్న రేఖ చివరి మాటలువింది.

"అబ్బ. ఆసంఘటన జ్ఞాపకంవస్తే ఇప్పటికి వణుకు పుట్టుకొస్తుదండీ" అమె ముఖంలో భయం తాండవించింది,

"చెప్తేవిన్నావా? ఎవరో ముఖ్య స్నేహితురాలు పెళ్ళిఅనీ, వెళ్ళకతప్పదనీ పేచీపెట్టావు. తిరిగి వచ్చేటప్పుడు రాత్రి ప్రయాణం! అందులో మెయిల్ దైవవశాత్తు రఘుఅండగా నిలిచాడు గనుక సరిపోయింది. లేకపోతే—? ప్రశ్నార్థకం వేశాడు జనార్ధనం. అప్పటికోపం మళ్ళీ తెచ్చుకుంటూ. "అక్కడికీ ఫస్టుక్లాసులో ఒంటరిగా రావలసివస్తోందని సెకండ్ క్లాసు టిక్కెట్టే కొన్నాను" అంది రేఖ.

"గత జల సేతుబంధనం దేనికిలెండి" అన్నాడు రఘు.

"అసలు సెకండ్‌క్లాసు కంపార్ట్‌మెంట్ పక్కన పక్కన థర్డుక్లాస్ వెయ్యటమేమిటండి? గవర్నమెంట్‌కి ఆమాత్రం తెలియక్కర్లే! నేను ఎం. పి. కాగానే మొట్టమొదట ఈ విషయం ఫిర్యాదుచేసి వెంటనే ఈపద్ధతి మార్పు చేస్తాను'' అన్నాడు జనార్ధనం.

"మెజారిటీ ఎంతనాన్నా!'' కాఫీ కప్పులుఇస్తూ రేఖ అడిగింది,

"క్లోజ్‌గానే ఉందమ్మాయ్, ఇంక లెక్క పెట్టాలిసినవి ఎన్నోలేవు. అవి మనకేవస్తే గట్టెక్కినట్టే. వస్తాయని బాగానమ్మకంగా ఉందిలే''

"లెక్కపెట్టాల్చినవి ఏవూళ్ళవిట్లు?"

"మన తాలూకాలోవే. ఫోన్ కనక్షన్ పోయింది. మనవా డొస్తేగాని సమాచారం తెలియదు. అబ్బ! వెధవ వర్షం, గాలీ. సమయానికీ తగులు కున్నాయ్, ఏచెట్టోవిరిగి టెలిఫోన్ వైర్స్ మీదపడ్డది కాబోలు. డామిట్." జనార్ధనం విసుక్కున్నాడు.

"ఏమిటో పాడువర్షం పాడుగాలీను. రేఖకి కూడా కోపం వచ్చింది.

"అకాలంలో వచ్చిందికూడా, దరిద్రపువాన."

వస్తున్న నవ్వుని నొక్కిపట్టి శృతికలిపాడు రఘు,

"మరేమిటోయ్ విశేషాలు?" జనార్ధనం అడిగాడు.

"ఏమున్నాయండీ, మామూలే."

"ఇంతకాలం అజ్ఞాతవాసంలో వుండి ఇప్పుడు యీ ఊరికి హఠాత్తుగా రావటానికి కారణమేదో వుంటుందిగా."

"కుటుంబ వ్యవహారాలన్నీ సర్దుబాటయాయండీ, పొలం కౌలు కిచ్చేశాను. ఇక్కడో ఉద్యోగానికి దరఖాస్తు పెట్టాను. ఇవాళ ఇంటర్వ్యూకి రమ్మని పిలుపు వచ్చింది. ఐపోయింది. ఇంక తిరిగిపోయే సన్నాహంలో వున్నాను. రఘుటూకిగా చెప్పాడు.

"అదాసంగతి! ఉద్యోగంవస్తుందా?"

"రావచ్చండి"

"లేకపోతే చెప్పు. ఇన్ఫ్లుయెన్సు చేద్దాం".

"ఎం. పి. అయింతరువాత యిహ మీకిదే పనిలెండి!" అంది రేఖ నవ్వుతూ.

"సరే. ఏదో ఉపకారం చేతైంది చెయ్యక తప్పుతుందా? అసలింతకి ఏమౌతుందో!"

ఎం. పి. అయినట్టే ఊహించుకున్న జనార్దనం ఉత్సాహాన్ని పైని కనబడనీయకుండా ఆపివేస్తూ అన్నాడు.

వర్షపుజోరు కొద్దిగా తగ్గింది.

"ఏదైనా రిక్షా దొరికితే బావుండును. ట్రెయిన్ టైమవుతోంది." చేతిగడియారం చూసుకుంటూ అన్నాడు రఘు.

"ఏందుకూ? మా ప్రకాశ్ వచ్చే వేళయింది. వాడు రాగానే కార్లో దిగబెడతాడు. ఐనా తొందరేమిట, ఇక్కడే యీపూట వుండిపో. ఉదయం బైల్దేరవచ్చు" అన్నాడు జనార్దనం.

"అవునండీ, ఈ వర్షంలో ఎలా వెడతారు?" అంది రేఖ.

"కాదండీ వర్షంకాస్త తగ్గగానే వెళ్ళాలి. ఈ సారికి మన్నించండి." రఘు మొహమాటపడసాగాడు,

"పరవాలేదు లేవోయ్. ఇలాంటి ముఖ్య సమయంలో నువ్వూ వుండాలి. ఇంకా ఎం. పి. కాకపోయినా, ఆహోదా లభించినట్లుగానే జనార్ధనం ఉత్సాహపడుతూ బలవంతం చేశాడు. రఘు మాత్రం "కాదండీ" అంటూ నేఉన్నాడు. ఇంతలో కారు హారన్ మ్రోగింది.

"అన్నయ్య వచ్చేశాడు" రేఖ ద్వారం దగ్గిరకి పరుగెత్తింది. జనార్దనం ఆత్రుతగా ఆమెను అనుసరించాడు, అప్రయత్నంగా రఘు లేచి నుంచున్నాడు. కొద్దిక్షణాల్లో ప్రకాష్ రా నే వచ్చాడు. అతని ముఖం వాడిపోయింది.

"ప్చ్. బ్యాడ్‌లక్. కొద్దితేడాతో పోయింది నాన్నా. జస్ట్ త్రీట్వెంటీ టూ ఓట్స్ ప్చ్" హీనస్వరంతో అన్నాడు.

'ఆ!" అంటూ జనార్దనం కుర్చీలో కూలబడి పోయాడు.

"'పోయిందా?" రేఖ ముకుళించిన ముఖంతో ప్రకాశ్ వైపు చూసింది.

"చివరిదాకా మనం మెజారటీ అనుకున్నాం. దానిదుంపతెగ ఆ కొత్తపాలెం మన రిజల్టుని తలకిందు చేసింది. నాన్నా"

నిరాశ నిస్పృహలతో వాడిన వదనాన్ని బలవంతంగాఎత్తి ప్రకాశ్ కళ్ళ లోకిచూస్తూ అన్నాడు జనార్దనం.

''కొత్తపాలెమా''

''అవును. మనం అనుకున్నంతా అయింది. వాళ్ళమాటలూ, వీళ్ళమాటలు నమ్మి మోసపోయాం. మనదగ్గిర్నించి మనఫాలోయర్స్ తీసు కెళ్ళిననోట్లు అసలు వాళ్ళకి చేరలేదని నానమ్మకం. రాస్కెల్స్, మోసంచేశారు.

''మోసమా?'' జనార్దనం కళ్ళు ఎర్రబారాయి,

''ప్రపంచమే మోసంతో నిండి వుంది'' అంది రేఖ.

''అవును. ఎవరో పతిట. ఆ కొత్తపాలెం లీడరట. వాడెంత చెబితే ఆ గ్రామమంతా అంతేట. వాడు మనకి ఎదురు. డబ్బుముందు వాడెంత అను కున్నాంగాని, అక్కడ డబ్బుకి విలువలేదని తెలుసుకోలేక పోయాం. ఇప్పుడే ఎవరో అన్నారు: తీసికెళ్ళిన డబ్బు అక్కడ ఉపయోగ పడలేదని. మళ్ళీమనదాకా రాకుండా, మన ఉపగ్రహాలే స్వాహాచేశాయట. ఇప్పటి దాకా ఈ వార్త బయటికి పొక్కలేదు చూశారూ.''

''ఎవడ్రా ఆపతి? అంతఘటికుడా?''

''ఎవడో నేనెప్పుడూ చూడలేదు'' ప్రకాశ్ అన్నాడు.

''మన రఘుగారిది కొత్తపాలెమేట. వారికి తెలిసే వుంటుంది.'' అంది రేఖ రఘువైపుచూస్తూ.

''అలాగా! ఏమోయ్‌రఘూ, ఎవరాపతి? నీకు తెలుసా?''

''తెలుసండి'' అన్నాడు రఘు, అయిష్టతతో.

''అంత మొనగాడా?'' జనార్దనం రెట్టించాడు, రఘుమాట్లాడలేదు.

''ఊరందర్నీ కట్టుకువచ్చి, లక్ష్మీప్రసన్నాన్ని నిరర్ధకం చేసేటంత ఘనుడా!'' రఘు మందంగా నవ్వాడు.

'ఏమిటి క్వాలిఫికేషన్ ?' ప్రకాశం వ్యంగ్యంగా అన్నాడు.

Mirzaguda.

'ఎం. ఏ.'

'థర్డుక్లాస్ కాబోలు. లేకపోతే ఆ పల్లెటూర్లో పడేడుస్తాడా!' అన్నాడు ఈసడింపుగా, ప్రకాశం.

'ఏ క్లాసయితే ఏంలెండి' అన్నాడు రఘు.

నిర్లిప్తంగా మాట్లాడుతున్న రఘువైపు చూస్తూ జనార్ధనం ఒక నిష్ఠూరం వేశాడు.

'అదే ఊళ్ళో ఉంటూ నాకు అక్కడ బలం లేదని తెలిసీ, కాస్త నీ పరపతి ఉపయోగించి సహాయం చెయ్యకూడదటోయ్. ఇంతటి అండ అక్కడ ఉందని నాకు ఏమాత్రం తెలిసినా అలావచ్చి కనపడే వాడినికదా! అసగ లేదని అవకాశం చూస్తూ చూస్తూ పోనిచ్చావా రఘూ?'

'క్షమించాలి' అన్నాడు రఘు.

రఘు ఉనికిని గమనించినా అప్పుడు గాని ప్రకాశ్ అతనిని గురించి ఆలోచించలేదు.

'వీరెవరు'

'చెప్పాను కదూ మన రేఖకు ట్రెయిన్లో ఓ పెద్ద గండం తప్పిందని అప్పుడు సమయానికి ఇతడే రక్షించాడు పాపం.'

'ఓహొ వీరేనా? గ్లాడ్ టు మీట్ యూ మిస్టర్ రఘూ'

'గ్లాడ్ టు మీట్ యూ'

'ఏమండీ, అప్పుడంత సహాయం చేసినవారు, ఇప్పుడీ కాస్త సహాయాన్ని ఉపేక్షించారా?' ప్రకాశ్ అన్నాడు.

'క్షమించాలి, ఎన్నికల్లో అనేక విషయాలు ముడిపడి వుంటాయి. ఏ గ్రామంలో అయినా అనేక ముఠాలు, అనేక రాజకీయాలు, అనేక అవసరాలు వుంటాయి. సమిష్టి క్షేమం కోసం వ్యక్తిగత అభిమానాన్ని పక్కకు

నెట్టి, ఇష్టం వున్నా, లేకపోయినా ఒక నిర్ణయిం తీసుకోక తప్పదు. జనార్దనంగారి మీద ఎంత అభిమానం ఉన్నా తప్పనిసరిగా వారికి వ్యతిరేకంగా నిర్ణయం తీసుకోవలసి వచ్చినందుకు నన్ను అర్థం చేసుకొని క్షమించమని ప్రార్థిస్తున్నాను.''

అందరూ దిగ్భ్రాంతు లయారు.

''మీరా !'' అంది రేఖ. ''నిర్ణయం తీసుకున్నది మీరా ?

''నువ్వా !'' అన్నాడు జనార్దనం.

''అవును. నేనే. నా పేరు రఘుపతి, మీరు రఘుగా నన్నెరుగుదురు. గ్రామం అభిమానంతో 'పతీ' అని పిలుస్తుంది. ఈ రెండు సంవత్సరాల నుంచీ మా నాన్నగారి మీది గౌరవాన్నంతా గ్రామప్రజలు నా మీదికి మళ్ళించి నన్నభిమానించారు. నా నిర్ణయాన్ని ఏకగ్రీవంగా శిరసావహిస్తామన్నారు. చిన్నా పెద్దా అలా అంటుంటే, విషయాలన్నీ సాకల్యంగా ఆలోచించి, ఊరికి మంచిదని తోచిన నిర్ణయాన్ని తీసుకోకుండా ఎలా వుండగలను ? 'ఊరికి మంచిది' అనటంలో నా అభిప్రాయం—ముఠా తత్వాలు అణగద్రొక్కటానికి ఎవరికీ ఏ ముఠాకీ చెందనివ్యక్తిని యెన్నుకోవటమే. ఇంతకంటే నాకు దేశ రాజకీయాలు తెలియవు. అది మీకు కూడా తెలుసు. మీకు కష్టం కలిగించినందుకు మళ్ళీ క్షమాపణ వేడుకుంటున్నాను.''

అందరివైపూ చూశాడు రఘు. అందరి వదనాల్లో లోపించిన ప్రసన్నత అతన్ని కుంగదీసింది.

''ఈసారి ఎం. పి. ఖాయం అనుకున్నాను. ప్చ్ ! ఎంత డబ్బు ! అంతా గంగపాలు.''

జనార్దనం తల చేత్తో పట్టుకున్నాడు.

"నాన్న ఎం. పి. ఐతే యీసారి స్కాలర్‌షిప్ ష్యూర్‌గా వచ్చేది. ప్చ్. ఛాన్స్ పోయింది."

అర్ధస్వగతంగా గొణిగాడు ప్రకాష్.

"డెప్యూటీ మినిష్టరన్నా కావలసిన ఛాన్స్ !"

రేఖ నిట్టూర్చింది.

మరోసారి అందరిముఖాల్లోకీ చూసి రఘు "సెలవండీ !" అని చేతులు జోడించాడు.

అందరూ ముభావంగా ముఖాలు ముడుచుకున్నారు.

రఘు బైటకి వచ్చాడు.

వర్షం కురుస్తూనే వుంది.

మెరుపొకటి మెరిసిమాయ మైంది.

ఉరుమొకటి వురిమింది.

ఎక్కడనించో కోయిల సన్నాయి నొక్కు నొక్కింది.

కాకులు రొదచేశాయి.

టామీకూడ గొంతెత్తింది.

వర్షంలో తడుస్తూనే రఘు ముందుకి సాగిపోయాడు.

(1 9 6 4)

— ౦ —